

[Aksel Larsen.]

som det vel almindeligvis betragtes i store Vælgerkredse. Man siger, at naar en relativt fattig Mand er blevet indvalgt i Rigsdagen i Kraft af, at han er Politiker, som Tak for det, man kalder lang og tro Tjeneste, og af lignende Grunde forskaffer sig forskellige Bierhverv, der forøger hans Indtægt, saaledes at den bliver mange Gange Gennemsnittet af det, hans Vælgere tjener, saa er der noget, der er galt. Man kan ikke forvente, at en forhenværende Arbejdsmand, der svinger sig op til at have betydeligt mere end en høj Direktørlønning, fortsat skulde være saa indstillet paa at varetage Arbejdsmændenes Interesse, som dengang han blev valgt. Man siger samtidig — og Ræsonnementet er saa ligetil og letfatteligt —, at det naturligvis ikke er sandsynligt, at en Husmand eller mindre Landbruger, naar han efter at være blevet en fremtrædende Politiker faar en hel Række indtægts-givende Tillidshverv, har samme Syn paa Tingene som de, der i sin Tid valgte ham, og i Kraft af hvis Tillid han har faaet den høje Indtægt.

Det er ganske givet, at det enkelte Menneskes Syn paa Samfundsforholdene i meget høj Grad bestemmes af hans Stilling i Samfundet, hvorved man i første Række maa forstaa den materielle Stilling. Derfor er det berettiget, naar der rejses Kritik paa denne Maade, naar man siger, at alle disse Ben og Tillidshverv, Politikerne faar, fjerner dem fra deres Vælgere, bevirker, at de i og for sig synes, at Tilstandene i Samfundet er udmærkede, og altsaa ikke varetager deres fattige Vælgere's Interesser.

Vi har jo faaet det saa klart udtrykt ved den Tale, Socialdemokratiets Ordfører holdt ved Finanslovforslagets første Behandling i denne Samling. Han erklærede, at vi havde et udmærket og smukt Fædreland. Jeg skal ikke benytte Lejligheden til at citere alle hans Udtalelser, men givet er det, at selv om det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen er af den Mening, og kan være af den Mening ogsaa rent personlig set, saa maa største Parten af hans Vælgere ubetinget være af en anden og modsat Mening, og det er ikke uberettiget, hvis de siger, at en af Grundene til det ærede Medlems forandrede Syn paa Tingene maa søges i hans egne forandrede materielle Forhold.

Dertil kommer noget andet, og det er i og for sig mere væsentligt, ogsaa fordi man der ikke kan nøjes med at bruge Udtrykket „Bengnaver“, men maa anvende det andet og langt stærkere Udtryk, og det er Spørgs-

maalet om, hvilke Interesser Rigsdagsmændene varetager i deres Virksomhed. Det staar udtrykkeligt i Kongeriget Danmarks Grundlov — jeg tror, det er i § 55 —, at Rigsdagsmændene skal i hele deres Virksomhed lade sig lede ikke af Forskrifter fra Vælgere, men af deres egen Samvittighed. Det lyder kolossalt demokratisk, men har intet som helst med Demokrati at gøre. Naturligvis maatte det, hvis Talen om Folkestyre skulde have den ringeste Realitet bag sig, være saaledes, at det udelukkende var Vælgernes Vilje, Rigsdagsmændene bragte til Udtryk. Men det er det ikke, Grundloven forbyder direkte Rigsdagsmanden at rette sig efter Forskrifter fra hans Vælgere, det vil sige forbyder Rigsdagsmanden at holde sine Valgløfter.

Det er klart, at naar en Rigsdagsmand bliver valgt, eller naar et Parti samler Stemmer, i Kraft af hvilke det sender Folk ind paa Ting, saa sker det i allerhøjeste Grad i Kraft af de Valgløfter, der gives ude paa Vælgermøderne og i Partiernes Valgprogrammer, saa stemmer Vælgere paa vedkommende Kandidat eller Parti ud fra det Ræsonnement: dit Program er godt, du lover os en hel Bunke Ting, og vi stemmer paa dig, for at du skal gaa ind og gennemføre det. Der kunde nævnes en Masse konkrete Eksempler paa disse Valgløfter, som saa godt som alle sammen er blevet brudt; thi naar Valgets Dag er overstaaet og der forhaabentlig er længe til næste Valg, interesserer man sig ikke for at blade i Valgprogrammer eller erindre sig sine Valgtaler, saa gaar det jo udmærket, hvis man blot retter sig efter sin Samvittighed.

Men det Spørgsmaal rejser sig uægtelig: hvordan dannes denne Samvittighed? Der bliver det nødvendigt at undersøge de Ting, der kunde paavirke Politikerens Overbevisning, være med til at danne hans saakaldte Samvittighed. Og gør man det, vil man finde, at Politikerne kommer væk fra sine Vælgere og deres Interesser. Jeg skal sige det ordret her, som jeg har sagt det paa adskillige Møder ude i Landet, og som „Arbejderbladet“ ogsaa har skrevet det i de Artikler, som det ærede Medlem Hr. A. M. Hansen omhyggeligt har undgaaet at læse.

Hvis en Mand bliver valgt til Rigsdagsmand af fattige Landbrugere i Ringkøbing Amt, saa er der for mig ingen Tvivl om, at de stemmer paa ham, fordi de ønsker, at han skal gøre noget for dem. Vi kender Folks Interesser i Ringkøbing Amt, vi ved, at Landbrugernes Interesse i denne Del af Landet er at faa Kreditforeningsrenten sat